

การประเมินหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต พ.ศ.2556
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ปีการศึกษา 2557
Evaluation of Bachelor Degree of Architecture Curriculum at Faculty
of Architecture Vongchavalitkul University in the academic year 2014

ศิริวัฒน์ สารเชตต์¹
รศ.ดร.วิเชียร ชิวพิมาย²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการประเมินหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต พ.ศ.2556 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ปีการศึกษา 2557 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ (quantitative and qualitative research) ประชากรประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร, อาจารย์ผู้สอน, ผู้ใช้บัณฑิตและนักศึกษา จำนวน 55 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้รวมทั้งสิ้นจำนวน 49 คน ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครซี และ มอร์แกน Krejcie, R.V., and Morgan D.W. ประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์และอาจารย์พิเศษ จำนวน 2 คน นักศึกษาของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์จำนวน 30 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 12 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) แบบสอบถาม (questionnaire) และแบบสอบถาม (questionnaire) สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการประเมินหลักสูตร ด้านบริบท ในภาพรวม ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบท อยู่ในระดับมาก ความสอดคล้องของปณิธานและวิสัยทัศน์ของสถาบันฯ หลักสูตรกับปณิธานของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ความสอดคล้องกันและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและสังคม ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชาอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านโครงสร้างและเนื้อหา พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหาอยู่ใน ระดับมาก ด้านอาจารย์ พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาในปัจจุบัน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านอาจารย์ในระดับมาก ด้านนักศึกษา พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา มีความเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านนักศึกษาในระดับ ปานกลาง ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนนักศึกษาในปัจจุบัน มีความเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านวัสดุอุปกรณ์

¹ อาจารย์ ดร. อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

² รองศาสตราจารย์ ดร. รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

และสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับ ปานกลาง ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา เห็นว่า ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง

ผลการประเมินหลักสูตรด้านกระบวนการ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรอาจารย์ อาจารย์ผู้สอน มีความคิดเห็นว่า หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ใช้กระบวนการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาซึ่งมีกระบวนการชัดเจนตั้งแต่การรับนักศึกษาแรกเข้า กระบวนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลและการวัดผลไปจนถึงการทวนสอบ จึงมีมาตรฐานระดับหนึ่ง หากแต่ยังไม่สามารถประเมินผลได้ชัดเจนนักเนื่องจากเปิดทำการเรียนการสอนได้เพียง 2 ปีการศึกษา ด้านกระบวนการวัดและประเมินผล พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษามีความเห็นว่า หลักสูตร มีความเหมาะสมด้านกระบวนการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมของหลักสูตร พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษามีความเห็นว่า หลักสูตร มีความเหมาะสมด้านกระบวนการจัดกิจกรรมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

การประเมินหลักสูตร ด้านผลผลิต ด้านคุณลักษณะของบัณฑิต พบว่า ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะของบัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านผลสัมฤทธิ์นอกเหนือจากด้านวิชาการ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร, สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

Abstract

This evaluation of Bachelor Degree of Architecture Curriculum at Vongchavalitkul University in the academic year 2014 was quantitative and qualitative research. The number of samples used in this research was a total of 49 people, including 5 faculty members, 2 guest teachers and other department instructors, 30 current students, and 12 graduates. The sample group was selected by stratified random sampling. The research instruments consisted of structured interview and questionnaires. The statistics used in this research comprised of frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results were shown as follows:

The overall evaluation results of context were at high level. The compliance of curriculum and vision/aspiration of the university, the compliance of curriculum and vision/aspiration/philosophy of the Faculty of Architecture, the needs of the country the needs of students and society, the appropriateness of curriculum objectives, and the compliance of curriculum objectives, structures, and contents were at high level in all aspects.

The overall evaluation results of input were at high level. Faculty members, guest teachers and other department instructors thought that the appropriateness of structure and contents was at high level, which was in line with the opinion of current students. The appropriateness of teachers was at high level while current students thought that it was at high level. The appropriateness of students was at medium level, which was in line with the opinion of current students. The appropriateness of educational materials was at medium level, which was in line with the opinion of current students. The appropriateness of premises and facilities was at medium level, which was in line with the opinion of current students.

The overall evaluation results of process were at high level. Bachelor Degree of Architecture uses the Qualifications Framework for Higher Education starting from student admission process, learning management process, evaluation process until verification process. Therefore, the learning management process has a standard but not yet evaluate thoroughly because it has been operated for only 2 academic years. However, faculty members, guest teachers and other department instructors thought that the appropriateness of evaluation process and curriculum activity setup process were at high level, which was in line with the opinion of current students.

The overall evaluation results of product were at high level. Expected graduates thought that characteristics of graduates, academic achievements, and non-academic achievements were at high level, which was in line with the opinion of curriculum instructor, special teachers, and other department teachers.

Keywords : Evaluation curriculum program, Bachelor Degree of Architecture, Vongchavalitkul University.

บทนำ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education : TQF : HEd) หมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วยระดับคุณวุฒิ การแบ่งสายวิชา ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต่อต้องใช้ การเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงานตามกรอบ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

หลักการสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 1) ยึดหลักความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษา โดยมุ่งให้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตร การปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอนของอาจารย์ การเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่า บัณฑิตจะบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังได้จริง 2) มุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพบัณฑิตและสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเริ่มที่ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา คือ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตบรรลุถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้นั้นอย่างสอดคล้องและส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ 3) มุ่งที่จะประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไว้แล้วเข้าด้วยกันและเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งจะสามารถอธิบายให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความหมายและความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาของคุณวุฒิหรือปริญญาในระดับต่างๆ 4) มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาใดๆ ของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาจะช่วยกำหนดความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาในทุกขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยมั่นใจถึงผลผลิตสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นคนดีของสังคม ช่วยเพิ่มความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศไทย

ในปีการศึกษา 2537 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ได้ดำเนินการเปิดทำการเรียน

การสอนในระดับปริญญาตรี หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ การดำเนินการบริหารหลักสูตรของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ยึดหลักการที่สำคัญมาอย่างสม่ำเสมอคือการรักษาคุณภาพการศึกษาให้มีความสำคัญในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา คือ มีการวางแผนอย่างดี การนำเอาหลักสูตรไปใช้ การวิจัยประเมินผลการดำเนินการ และการวางแผนพัฒนาคุณภาพอย่างครบวงจร เพื่อให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยฯ กำหนด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมี อย่างน้อย 5 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม และมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม อย่างสูงจึงมีคำขวัญของมหาวิทยาลัยว่า “จริยธรรมนำปัญญา” (2) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง และ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร

และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ในปีการศึกษา 2557 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ต้องการที่จะรวบรวมข้อมูล การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ซึ่งจะทำให้ทราบเกี่ยวกับหลักสูตร ด้านวัตถุประสงค์ โครงสร้างและเนื้อหาสาระในหลักสูตร เพื่อตรวจสอบว่าสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม บริบท ปัญหาและความต้องการต่างๆ หรือไม่ อย่างไร เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ และสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและผู้เรียนได้มากน้อยเพียงใด จำนวนหน่วยกิตและความเหมาะสมของหลักสูตร เนื้อหาวิชาและปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ซึ่งได้แก่ บุคลากร ผู้เรียน อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก งบประมาณ สภาพการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ การวัดและการประเมินผล เป็นการตรวจสอบว่า กระบวนการหรือกิจกรรมต่างๆ ของการใช้หลักสูตรในสภาพที่เป็นจริงเป็นอย่างไร มีปัญหาหรือข้อบกพร่องหรือไม่ และ ทราบว่า ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ เพียงใด ซึ่งพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รวมถึงการประเมินผลลัพธ์ของหลักสูตร ซึ่งเป็นการประเมินผู้สำเร็จการศึกษาทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ (academic achievement) ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความสามารถในวิชาการต่างๆ ที่เรียนและด้านผลสัมฤทธิ์ที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการ (non-academic achievement) ได้แก่ บุคลิกภาพ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ เป็นต้น จากความต้องการดังกล่าว คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล จึงดำเนิน การวิจัย การประเมิน หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2557

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล พิจารณาความสอดคล้องเหมาะสมและคุณภาพของหลักสูตร ความสามารถในการบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดการตอบสนองความต้องการของสังคมและการนำไปใช้

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารหลักสูตร เพื่อปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การกำกับดูแลและการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยไว้ ซึ่งประกอบด้วยแบบแผนการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ การพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย และการรายงานผลการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์และอาจารย์พิเศษ จำนวน 2 คน นักศึกษาของคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 30 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 18 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 55 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการเปิดตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซี และ มอร์แกน Krejcie, R.V., and Morgan D.W. ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้นจำนวน 47 คน ประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 5 คน อาจารย์และอาจารย์พิเศษ จำนวน 2 คน นักศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 30 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 12 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) แบบสอบถาม (questionnaire) โดยแยกตามกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ให้หลักสูตรได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร ประกอบด้วย ข้อคำถาม 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 : ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 : ข้อคำถามเกี่ยวกับหลักสูตร 4 ด้าน คือ ด้านบริบท (วัตถุประสงค์ โครงสร้าง ปรัชญา ความเหมาะสมกับสังคม ผู้เรียน และความสอดคล้อง) ด้านปัจจัยนำเข้า (เนื้อหาวิชา บุคลากร นักศึกษา วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก) ด้านกระบวนการ (การเรียนการสอน กิจกรรม การวัดและประเมินผล) และด้านผลผลิต (ด้านวิชาการ ด้านความพึงพอใจและด้านอื่นๆ)

ส่วนที่ 3 : ข้อคำถามด้านปัญหา /ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตร

2. แบบสอบถาม (questionnaire)

แบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ โดยทั่วไปแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 : ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 : ข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรและคุณภาพนักศึกษา/บัณฑิต

ส่วนที่ 3 : ข้อคำถามปลายเปิด (open-ended questions) เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็น

1.) แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์พิเศษ/อาจารย์คณะวิชาอื่น ในการวิจัยนี้แบบสอบถามจะแบ่งข้อคำถามออกเป็น

3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 : ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน ตำแหน่งวิชาการ

ส่วนที่ 2 : ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า (อาจารย์ บุคลากร นักศึกษา อุปกรณ์ สื่อ ตำรา อาคารสถานที่) ด้านกระบวนการ (การจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร) และด้านผลผลิต (ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและไม่ใช่วิชาการ)

ส่วนที่ 3 : ข้อคำถามปลายเปิด (open-ended questions) เกี่ยวกับปัญหาของหลักสูตร และข้อเสนอแนะ

2.) แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาปัจจุบันในการวิจัยนี้ แบบสอบถามจะแบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 : ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสม เหตุจูงใจที่เลือกศึกษาในสาขาวิชา

ส่วนที่ 2 : ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร 3 ด้าน คือ ด้านบริบท (นโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัย, ปรัชญา ปณิธาน จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหารายวิชา) ด้านปัจจัยนำเข้า (อาจารย์ บุคลากร นักศึกษา อุปกรณ์ สื่อการสอน ตำรา อาคารสถานที่) ด้านกระบวนการ (การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร)

ส่วนที่ 3 : ข้อคำถามปลายเปิด (open-ended questions) เกี่ยวกับปัญหาของหลักสูตรและข้อเสนอแนะ

3.) แบบสอบถามผู้ใช้บัณฑิต โดยในการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 : ข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ได้แก่ เพศ อายุ คะแนนเฉลี่ยสะสม ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา อาชีพ/ตำแหน่ง เหตุจูงใจในเลือกศึกษาในสาขาวิชา

ส่วนที่ 2 : ข้อคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร 3 ด้าน คือ ด้านบริบท (นโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ปรัชญา ปณิธาน จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เนื้อหารายวิชา) ด้านปัจจัยนำเข้า (อาจารย์ บุคลากร นักศึกษา อุปกรณ์ อาคารสถานที่) ด้านกระบวนการ (การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร)

ส่วนที่ 3 : ข้อคำถามปลายเปิด (open-ended questions) เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

สรุปผลการประเมิน

1. ผลการประเมินหลักสูตร ด้านบริบท

1.1 ในภาพรวม ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบท อยู่ในระดับมาก

1.2 ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับปณิธานและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก

1.3 ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับปณิธานของคณะศึกษาศาสตร์อยู่ในระดับมาก

1.4 ความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของประเทศ อยู่ในระดับมาก

1.5 โครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและสังคม อยู่ในระดับมาก

1.6 ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

1.7 ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหาสาระของหลักสูตร และรายวิชาอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินหลักสูตร ด้านปัจจัยนำเข้า

ในภาพรวม ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาทางด้าน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างและเนื้อหา พบว่าอาจารย์ประจำหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ปีการศึกษา 2557 อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านโครงสร้างและเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ปรรณนา โกวิทยางกูร (2543) ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาการวิจัยและสถิติการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิพพ์ (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท (context) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนดี สอดคล้องกับความต้องการของสังคมปัจจุบัน และสามารถนำไปปฏิบัติจริงอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ วินัย ศรีามวงษ์ (2541) ได้ทำการประเมินหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิพพ์ (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านบริบท (context evaluation) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) แผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) และนโยบายการจัดการศึกษาของกรุงเทพฯโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สอนง แก้วเกิด (2545) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินหลักสูตรหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป สถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิพพ์ (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท (context) ได้แก่ จุดประสงค์ทั่วไปและความมุ่งหมายของกลุ่มวิชา นักศึกษามีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.2 ด้านอาจารย์ พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ปีการศึกษา 2557 และนักศึกษาในปัจจุบัน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านอาจารย์ในระดับมาก

2.3 ด้านนักศึกษา พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า นักศึกษามีความ

เหมาะสมในระดับปานกลาง สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาในปัจจุบัน

2.4 ด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับ ปานกลาง ส่วนนักศึกษาในปัจจุบัน มีความเห็นว่า วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2.5 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบัน

3. ผลการประเมินหลักสูตร ด้านกระบวนการ

ผลการประเมินกระบวนการของหลักสูตร สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานตามแผนการของหลักสูตร พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นว่า สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ใช้กระบวนการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาซึ่งมีกระบวนการชัดเจนตั้งแต่การรับนักศึกษาแรกเข้า กระบวนการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลและการวัดผลไปจนถึงการทวนสอบ จึงมีมาตรฐานระดับหนึ่ง หากแต่ยังไม่สามารถประเมินผลได้ชัดเจนนักเนื่องจากเปิดทำการเรียนการสอนได้เพียง 2 ปีการศึกษา

3.2 ด้านกระบวนการวัดและประเมินผล พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมด้านกระบวนการวัดและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบัน

3.3 ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมของหลักสูตร พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความเห็น

ว่า มีความเหมาะสมด้านกระบวนการ การจัดกิจกรรมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาในปัจจุบัน

4. การประเมินหลักสูตร ด้านผลผลิต

ผลการประเมินหลักสูตรอาจารย์ประจำหลักสูตร สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ด้านคุณลักษณะของบัณฑิต พบว่า ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4.2 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า คุณลักษณะของบัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4.3 ด้านผลสัมฤทธิ์นอกเหนือจากด้านวิชาการ พบว่า ผู้ใช้บัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า คุณลักษณะของบัณฑิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการประเมิน

ข้อค้นพบจากการวิจัยประเมินหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล สามารถนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านคุณภาพของหลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายด้าน มีรายละเอียดดังนี้

1.1 หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมีความเหมาะสมด้านบริบท โดยทั่วไปอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับปณิธานของ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคม และประเทศในระดับมาก นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ และโครงสร้างของหลักสูตรที่เอื้อและส่งเสริมการพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของ ปรรณนา โกวิทยางกูร (2543) ทำการศึกษาเรื่อง การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหา บัณฑิต สาขา วิชาการวิจัยและสถิติการศึกษา ของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิพพ์ (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่า ด้านบริบท (context) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความชัดเจนดี สอดคล้องกับ ความต้องการของสังคมปัจจุบัน และสามารถนำไปปฏิบัติ จริงอยู่ในระดับมาก โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรมี ความเหมาะสม ด้านปัจจัยเบื้องต้น (input) คุณสมบัติ ของอาจารย์ วุฒิการศึกษาตำแหน่งทางวิชาการ และผล งานทางวิชาการของอาจารย์ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานของหลักสูตรอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ ด้านการจัด กระบวนการเรียนการสอน (process) การบริหาร หลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความเข้าใจในปรัชญาและ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นอย่างดี แผนการศึกษามี ความเหมาะสม การวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับที่ เหมาะสม ด้านผลผลิต (product) การปฏิบัติงานทั่วไป และการปฏิบัติงานด้านวิจัยและสถิติการศึกษาอยู่ใน ระดับดีเป็นที่พอใจ ผลข้างเคียงของหลักสูตรที่เกิดขึ้นกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและผลที่เกิดทางอ้อม ส่วนใหญ่ไปในทางที่ดีมากกว่าไม่ดี

1.2 หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีความเหมาะสมด้านปัจจัย นำเข้าโดยทั่วไปในระดับปานกลาง โครงสร้างเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสม ปัจจัยนำเข้าด้านอาจารย์ มีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูล ของ วินัย คร้ามวงษ์ (2541) ได้ทำการประเมินหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิพพ์ (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านบริบท (context evaluation) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้อง กับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) แผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2540-2544) และนโยบายการจัดการศึกษาของกรุงเทพฯโดยรวมอยู่ใน ระดับมาก โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพ มหานคร โดยรวมมีความเหมาะสมกับเวลา มีประโยชน์ ต่องานที่ปฏิบัติในระดับมาก การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (input evaluation) องค์ประกอบของหลักสูตรผู้บริหาร สถานศึกษาของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

ปัจจัยนำเข้า : ด้านนักศึกษามีความ พร้อม ความรู้และประสบการณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

ด้านสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีความเหมาะสมใน ระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ นาวาวินี ภูสุนทรศ (2548) ทำการวิจัยประเมินหลักสูตรการศึกษามหา บัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 2541 มหาวิทยาลัย บุรพา ตามการรับรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยพบ ว่า 1) การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา พ.ศ. 2541 มหาวิทยาลัยบูรพา ตาม การรับรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา รายด้าน 4 ด้านคือ ด้าน บริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก

1.3 หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีความเหมาะสมด้าน กระบวนการ โดยทั่วไปอยู่ในระดับมาก กระบวนการ จัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมถึง

กิจกรรมต่างๆ ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของ นาวาวินี ภูสุนทรศ (2548) ทำการวิจัยประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 2541 มหาวิทยาลัยบูรพา ตามการรับรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) การประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พ.ศ. 2541 มหาวิทยาลัยบูรพา ตามการรับรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา รายด้าน 4 ด้านคือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก

ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนการสอน จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษามีความเห็นว่, ความเหมาะสมระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยของ วินัย คร้ามวงษ์ (2541) ได้ทำการประเมินหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีพีพี (CIPP Model) ผลการวิจัยพบว่า การประเมินด้านบริบท (context evaluation) วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) แผนพัฒนาการศึกษากรุงเทพฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) และนโยบายการจัดการศึกษาของกรุงเทพฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความเหมาะสมกับเวลา มีประโยชน์ต่องานที่ปฏิบัติในระดับมาก การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (input evaluation) องค์ประกอบของหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานครโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

1.4 หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล มีความเหมาะสมด้านผลผลิตโดยทั่วไปในระดับมาก สอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยของ บุญจันทร์ สีสันต์ (2548) ทำการประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบัน

ราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างตัวบ่งชี้สร้างเกณฑ์การประเมินและเพื่อประเมินหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี ด้านความต้องการ การของหน่วยงานทางการศึกษา ด้านองค์ประกอบเบื้องต้นของหลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ผลการประเมินพบว่า

1. การสร้างตัวบ่งชี้และเกณฑ์สำหรับประเมินหลักสูตร 4 ด้าน ได้ประเด็นสำหรับประเมินหลักสูตร 11 ประเด็น ตัวบ่งชี้การประเมิน 30 เกณฑ์ แบ่งเป็น 1) ด้านความต้องการของหน่วยงานทางการศึกษา จำนวน 1 ประเด็น 1 ตัวบ่งชี้ 1 เกณฑ์ 2) ด้านองค์ประกอบเบื้องต้นของหลักสูตรจำนวน 4 ประเด็น 13 ตัวบ่งชี้ 13 เกณฑ์ 3) ด้านสภาพการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 3 ประเด็น 13 ตัวบ่งชี้ 13 เกณฑ์ และ 4) ด้านสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร จำนวน 3 ประเด็น 3 ตัวบ่งชี้ 3 เกณฑ์

2. ผลการประเมินความต้องการบุคลากรด้านการบริหารการศึกษา หัวหน้าหน่วยงานทางการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต มีความต้องการบุคลากรทางการบริหารศึกษาในระดับปานกลาง

3. ผลการประเมินองค์ประกอบเบื้องต้นของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับดี โครงสร้างหลักสูตรและจำนวนรายวิชาเหมาะสมอยู่ในระดับดี ความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้สำหรับการบริหารงานหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับพอใช้ ปัจจัยเกื้อหนุนอยู่ในระดับดี สรุปได้ว่า องค์ประกอบเบื้องต้นของหลักสูตรมีผลการประเมินหลักสูตรในระดับดี

4. ผลการประเมินสภาพการนำหลักสูตรไปใช้ มีดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์อยู่ในระดับดี การวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับดี การบริหารงานหลักสูตรอยู่ในระดับดี สรุปได้ว่า สภาพการนำหลักสูตรไปใช้มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี

5. ผลการประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ระดับผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ทักษะการปฏิบัติงาน

ของมหาบัณฑิตอยู่ในระดับดี คุณลักษณะของมหาบัณฑิตตามหลักสูตรอยู่ในระดับดี สรุปได้ว่า สมรรถิผลของหลักสูตรมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี

3. ด้านคุณภาพของบัณฑิต

ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน จากผลการประเมินพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกันด้านผลผลิตของหลักสูตร : โดยอาจารย์ประจำหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล อาจารย์พิเศษ อาจารย์ภาควิชาอื่น และผู้คาดว่าจะใช้บัณฑิต มีความเห็นสอดคล้องกันว่า บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระดับมาก ทั้งด้านวิชาการ นอกเหนือจากด้านวิชาการและด้านคุณลักษณะอื่นๆทั่วไป

4. ความคิดเห็นอื่นๆ

นักศึกษาแสดงความคิดเห็นถึงสาเหตุที่เลือกศึกษาต่อหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล เนื่องจาก

- 1.) ต้องการประกอบอาชีพด้านสถาปัตยกรรมและวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอื่นๆ
- 2.) สะดวกเรื่องที่พักและการเดินทาง เนื่องจากอาศัยอยู่ในจังหวัดนครราชสีมา
- 3.) ค่าใช้จ่ายในการ ศึกษาลดลงหลักสูตรมีความเหมาะสม ผู้เรียนสามารถดูแลค่าใช้จ่ายต่างๆขณะศึกษาได้
- 4.) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลมีอัตราการได้งานสูงผู้คาดว่าจะใช้บัณฑิตแสดงความคิดเห็น ถึงคุณภาพของบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของสังคม ดังนี้
- 5.) หลักสูตรควรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติงาน ในช่วงปิดภาคเรียนที่เข้มข้นขึ้น จะทำให้บัณฑิตสามารถปฏิบัติงานได้จริง
- 6.) ควรใช้อาจารย์ผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อถ่ายทอดความรู้ในการปฏิบัติงานจริงให้

นักศึกษา

7.) บัณฑิตควรสามารถใช้เทคโนโลยีในการออกแบบได้เป็นอย่างดี ทั้งด้านการเขียนแบบก่อสร้าง การสร้างแบบจำลองสามมิติ ฯลฯ

8.) คณะวิชาควรมีการสร้างจิตสำนึกต่อหน้าที่ สร้างจรรยาบรรณในวิชาชีพ อย่างจริงจัง

9.) คณะวิชาควรสร้างบัณฑิตให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยตรงต่อเวลาและมีความอดทน นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ใฝ่รู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ผลจากการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้ามีระดับคะแนนไม่มากนักเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ โดยเฉพาะเรื่องความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าด้านนักศึกษา เรื่องความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าด้านวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน และเรื่องความเหมาะสมด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนั้นในการปรับปรุงและบริหารหลักสูตรต่อไปจะต้องพิจารณาเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ดังนี้

1.1 ด้านความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าด้านนักศึกษา พบว่านักศึกษาขาดความรู้พื้นฐานด้านการเรียนสถาปัตยกรรม ขาดความรับผิดชอบและระเบียบวินัยในการเรียนและปฏิบัติงาน จึงเสนอให้คณะวิชาจัดทำโครงการเพื่อเสริมความรู้พื้นฐานทางด้านสถาปัตยกรรม ก่อนการเรียนสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และกำหนดกฎเกณฑ์ของการเข้าเรียนและปฏิบัติงานขึ้น

1.2 ด้านความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าด้านวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน พบว่าได้ผลการประเมินน้อยในเรื่องความทันสมัยของ เอกสาร ตำรา และสื่อการเรียนการสอน จึงเสนอให้คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล พัฒนาเอกสาร ตำรา และสื่อ

การสอน ตลอดจนแหล่งข้อมูลให้มีความทันสมัย ถูกต้อง และสามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวกต่อการเรียนรู้

1.3 ด้านความเหมาะสมด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าได้ผลการประเมินน้อย โดยเฉพาะเรื่องความเหมาะสมของอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ และยังขาดบรรยากาศทางด้านวิชาการ จึงเสนอให้คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ทำการพัฒนาอาคารสถานที่ให้มีบรรยากาศที่ดี และเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา

2. จากข้อคิดเห็นของผู้คาดว่าจะใช้บัณฑิตในอนาคต พบว่า ผู้คาดว่าจะใช้บัณฑิตในอนาคต มีความคาดหวังเกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิตด้านการใช้เหตุผล วิเคราะห์ในการแก้ปัญหาต่างๆ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นการทำงานเป็นทีม มีความสามารถในการวางแผนและการจัดการเวลา สูงสุด และต้องการบัณฑิตที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง มีความรับผิดชอบและมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติวิชาชีพสูง ดังนั้นในการปรับปรุงและบริหารหลักสูตรต่อไปจะต้องพิจารณาเพื่อปรับปรุง ดังนี้

2.1 ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นด้านการฝึกปฏิบัติการมากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษามีประสบการณ์ด้านวิชาชีพมากขึ้น

2.2 ปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนากระบวนการสอนเพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีทักษะในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

2. ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบผลการปรับปรุงและกระบวนการบริหารหลักสูตร ซึ่งจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตรในอนาคต (พ.ศ. 2561)

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ กับหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ของสถาบันอื่นๆ

3. ควรมีการศึกษาความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิตในอนาคต เกี่ยวกับคุณสมบัติของบัณฑิต เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิตในอนาคต (พ.ศ. 2561)

เอกสารอ้างอิง

1. นาวินี ภูสุนทรเศศ. (2548). การประเมินหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา 2541. มหาวิทยาลัยบูรพา ตามการรับรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
2. บุญจันทร์ สีสันต์. (2548). ทำการประเมินหลักสูตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
3. ปารรณา โกวิทยางกูร, (2543). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและ สถิติการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
4. วินัย คร้ามวงษ์, (2541). การประเมินหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา ของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
5. สอนอง แก้วเกิด, (2545) การประเมินหลักสูตรหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป สถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอน สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
6. Krejcie, R. V. & Morgan, D. W.. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities.** Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.